

Bo tillsammans

Nyhetsblad från Riksföreningen Kollektivhus NU • www.kollektivhus.se september 2019 nr 51

Dags att skriva kontrakt på en lägenhet i Boihop Högsbo

Fasaden på den blivande bogenheten Boihop Högsbo i Göteborg. Arkitekter What!

Boihop Högsbo är en bogenenskap i Göteborg för människor kring 40 år och uppåt. Planeringen har pågått i många år och nu är det äntligen dags att starta bygget och samla alla de som är intresserade av att bo i gemenskap, ha en egen lägenhet och samtidigt umgås, äta middagar och arbeta tillsammans.

Det finns 41 lägenheter i huset, mest tvåor av olika storlekar och ett fåtal treor. Huset är i trä med en bottenvåning i betong, ett sorts modernt landshövdingehus. Mot söder löper entréterrasserna med en liten uteplats för varje lägenhet vänd mot grönområdet. Utanför matsalen och vardagsrummet ligger den

gemensamma terrassen med utgång till trädgården. Man går in i huset från andra sidan från en gång- och cykelväg, som också leder till spårvagnshållplatsen, Axel Dahlströms torg. Torget ligger strax intill, är välfungerande med bibliotek, kondis, cykelaffär, ICA med mera. Med spårvagn tar det bara 15 minuter till centrum.

Huset ska enligt planerna var inflyttningsklart den 1 februari 2021. Vi räknar med att alla 41 lägenheterna ska var uthyrda före november månad i år, så intresserade bör höra av sig så snart som möjligt till hogsbo@boihop.org. Besked om medlemsinsats och preliminära hyror

för lägenheterna kan skickas till intresserade.

Mer information, bland annat bygglovsritningar, finns på hemsidan www.boihop.org/hogsbo. Där kan man också lämna en intresseanmälan för att bli medlem.

Under hösten och fram till inflyttningen kommer vi att träffas för att planera livet i huset, göra studiebesök och gå igenom den nya upplagan av "Gemenskap och samarbete i kollektivhus och bogenenskap".

Välkomna!

STYRELSEN FÖR BOIHOP HÖGSBO,
BOGEMENSKAP EKONOMISK FÖRENING

Möte med startargrupper

Dick Urban Vestbro, Sveriges största kollektivhusforskare och -aktivist och ordförande i Kollektivhus NU 2005–2014, har lämnat oss (läs mer om Dick Urban motstående sida).

När jag tog över som ordförande efter Dick Urban var föreningen mycket bra uppbyggd och väl fungerande och enkel att driva vidare. Kollektivhusrörelsen har väldigt mycket att tacka Dick Urban för.

Som vi berättade i förra numret ordnar vi ett seminarium och erfarenhetsutbyte i Göteborg den 21 september för föreningens så kallade startargrupper, alltså alla medlemsföreningar som arbetar för nya kollektivhus. Jag ser fram emot att få träffa alla engagerade startargrupper där.

I förra numret nämnde vi också

att det ordnas en stor konferens på temat Socialt byggande och modernt självbyggeri i Göteborg den 19–20 september. Arrangörer är bland annat Chalmers, Boverket, Göteborgs stad och Föreningen för bygggemenskaper.

Konferensen tar upp många former av socialt byggande, som själv- och tillsammansbyggande, bygggemenskaper och bogemenskaper, och Kollektivhus NU medverkar i två av konferensens seminarier.

På konferensen och seminariet kommer det att finnas information om den nya upplagan av vår bok "Gemenskap och samarbete", som vi med glädje ser fram emot. Den gamla upplagan är slutsåld. Redaktionen har gjort ett snabbt men ändå gediget jobb.

ULRIKA EGERÖ, ORDFÖRANDE

FOTO: KERSTIN KÄRNEKULL

Mötet med startargrupperna den 21 september hålls i Majbacken i Göteborg, ett kollektivhus som kommit till genom ombyggnad av ett tidigare äldreboende.

Att starta kollektivhus – och att utveckla befintliga

Intresset för olika former av bogemenskap ökar och runt om i Sverige är många nya kollektivhus på gång. Samtidigt har flera befintliga kollektivhus hunnit fylla både 20 och 30 år.

Erfarenheterna har samlats i boken »Gemenskap och samarbete i kollektivhus och bogemenskap« som nu kommer ut i sin tredje omarbetade upplaga.

Här finns konkreta förslag om hur kollektivhus bör planeras, byggas och förvaltas; hur man ordnar finansiering och bra avtal med bostadsföretag; hur man kan fixa matlagning, trevliga husmöten och ett gott samarbetsklimat.

Boken riktar sig till bostadsföretag, politiker, arkitekter och alla som är intresserade av kollektivhus och bogemenskap. Den ges ut av och kan beställas från föreningen Kollektivhus NU, info@kollektivhus.se, och Migra Förlag, info@migra.nu.

Den tredje och omarbetade upplagan av *Gemenskap och samarbete* kostar 160 kr inkl. moms.

Öppet Hus i kollektivhusen

Vår boendeform i kollektivhus möter ett växande intresse. I Kollektivhus NU kan vi glädja oss åt allt fler kontakter med byggbolag, politiker och media, även om vi skulle önska att det gick ännu snabbare att få fram nya hus.

En möjlighet att bidra till att sprida information om vår boendeform är att ha ett Öppet Hus. En del av husen ordnar detta, företrädesvis i helgen den **5–6 oktober**.

Avsikten kan variera; att få kontakt med nya medlemmar/boende, presentera sig i grannskapet, få intresse från media, passa på att ordna loppis eller ansluta till annat arrangemang i kvarteret.

En del hus väljer andra dagar eller andra former för att presentera sig i grannskapet.

Stolplyckan hade exempelvis sitt öppna hus den 7 september och Slottet firade sitt 35-årsjubileum samma dag med saft- och kaffekallas.

I Stockholm ingår några hus i "Open House Stockholm", en arkitekturfestival där allmänheten får

FOTO: KERSTIN KÄRNEKULL

Besökare nummer 100 tas emot av Klas Gustafson i Färdknäppen vid Open House 2018.

gratis guidade visningar av stadens mest spännande byggnader och platser.

Fullersta Backe i Huddinge håller öppet den 28 september i anknäring till "1000 meter konst och hantverk" som pågår mellan klockan 13 och 16.

Mer information finns på kollektivhus.se

ANN MARI ENGEL

Dick Urban Vestbro 1940–2019

Förra ordförande i Kollektivhus NU, Dick Urban Vestbro, har gått bort vid 79 års ålder efter en längre tids sjukdom. Dick Urban var aktiv i den svenska och internationella kollektivhusrörelsen under 52 år, som forskare, författare och framför allt aktivist.

Dick Urban utbildade sig till arkitekt och allt började med ett examensarbete om kollektivhus som Dick Urban skrev tillsammans med Ingrid Jussil 1964. De intervjuade boende i Hässelby familjehotell och i Mariebergs kollektivhus i Stockholm, den första studien där de boende själva fick komma till tals.

Dick Urban var tidigt feminist och letade efter vägar till kvinnors frigörelse. I boken "Att bygga för jämställdhet" från 1968 pläderade han för kollektivhus som ett sätt att skapa verklig jämlikhet mellan kvinnor och män.

Dick Urban har skrivit eller medverkat i minst 20 böcker om kollektivhus sedan examensarbetet 1964. Han har också föreläst flitigt, inte minst internationellt.

Grundstenen "Kollektivhus från enkökshus till bogemenskap" från 1982 beskrev kollektivhusens historia i Sverige och i resten av västvärlden. Den följdes av en rad forskningsprojekt, som alla på ett lika föredömligt och strukturerat sätt fångade in utvecklingen på kollektivhusfronten. Som avslutning skrev Dick Urban 1993 en översikt över kollektivhusforskningen i Sverige.

Dick Urban var anställd på institutionen för Byggnadsfunktionslära på KTH som lärare och forskare sedan 1973 och han blev professor 1999. Många, många arkitektstuderande fick lyssna på hans kollektivhusföreläsningar och åtskilliga skrev sina examensarbeten om kollektivhus. Dick Urban var också handledare till den japanska arkitekten Ikuko Koyabe, som skrev sin doktorsavhandling om planeringen och utformningen av Färdknäppen. I dag finns fyra "svenska" kollektivhus i Japan, med stöd av Ikukos forskning.

1981 fick Dick Urban ett av förstaprisen i Stockholms stads idétävling om kollektivhus med skriften "Nycklar till kollektivt boende". Kollektivhus NU, föreningen för kollektivhusen i Sverige, bildades samma år och Dick Urban var stödmedlem från starten. 2005 tog han initiativet till att väcka Kollektivhus NU ur dess dåvarande Törnrosasömn och till nyhetsbrevet Bo tillsammans. Dick Urban var föreningens ordförande från nystarten till 2014 och sedan vice ordförande till 2016.

Den första internationella konferensen om kollektivhus genomfördes i Stockholm 2010. Dick Urban spelade en huvudroll som organisatör och medverkande. Konferensen blev en succé, från de inledande bussrundturerna till olika kollektivhus via konferensdagarna och till det avslutande nätverksmötet med kollektivhusorganisationer från andra länder.

Experimentcity 2010, med Berlin som utgångspunkt och med boken Cohousing Cultures (2012) som

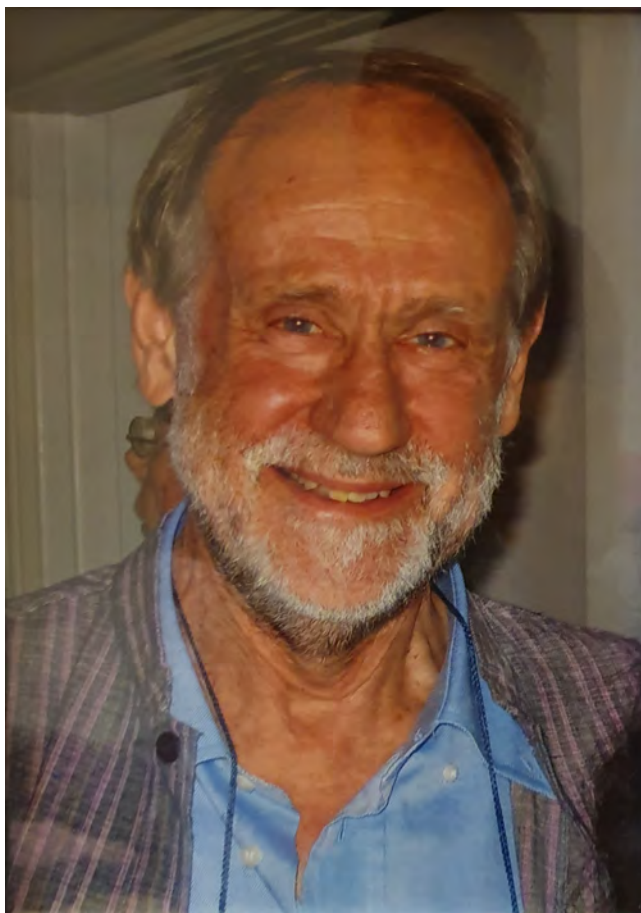

FOTO: ANN MARI ENGEL

Dick Urban Vestbro – Sveriges stora kollektivhusaktivist

dokumentation, är ännu ett exempel på Dick Urbans nätverkande liksom EU-projektet CoElderly tillsammans med England, Italien och Polen 2012–2014. Han publicerade också ett antal artiklar om kollektivhus på engelska i en rad olika sammanhang, något som bidragit till att göra de svenska kollektivhusen mer och mer kända runt om i världen. En sista insats gjorde han i en bok från Tyskland, Europa Gemeinsam Wohnen (2015), ett lysande exempel där Dick Urban medverkar med en kunnig beskrivning av de svenska kollektivhusens historia.

Tack vare Dick Urban står kollektivhusen i Sverige på en stabil grund. Hans forskning har bidragit till att vidga bilden internationellt av kollektivhusens historia. Hans aktivism och organisationsförmåga har spridit idéerna över hela världen. Och inte minst har hans sätt att leda, samarbeta och stötta andra och att ständigt leta efter vägar framåt starkt bidragit till den starka kollektivhusrörelse vi har i Sverige idag.

Vi vill verkligen tacka Dick Urban ur alla våra hjärtan!

ULRIKA EGERÖ OCH KERSTIN KÄRNEKULL

Danska exempel att inspireras av

Det är dags att lyfta fram de värden som bo- och bygggemenskaper och startargrupper skapar, skriver Kerstin Kärnekull efter en studieresa i Danmark.

I juni ordnade Föreningen för Bygggemenskaper en studieresa för att besöka bygg- och bogemenskaper. Den första dagen besökte gruppen två projekt i Tyskland (se www.divcity.se) medan dag två ägnades åt danska projekt.

Vi besökte tre bogemenskaper: Jystrup Savværk, Munksøgård och Svalin. Vi träffade också ansvariga för Danmarks första byggenskap för flerbostadshus, Fællesbyg Køge Kyst.

Jystrup Savværk

Bofællesskabet Jystrup Savværk betraktas som det "ultimata bofællesskabet" tack vare inomhusförbindelsen och de stora gemensamma ytorna. Projektet var klart för inflyttning 1984 och har fungerat väl i trettiofem år.

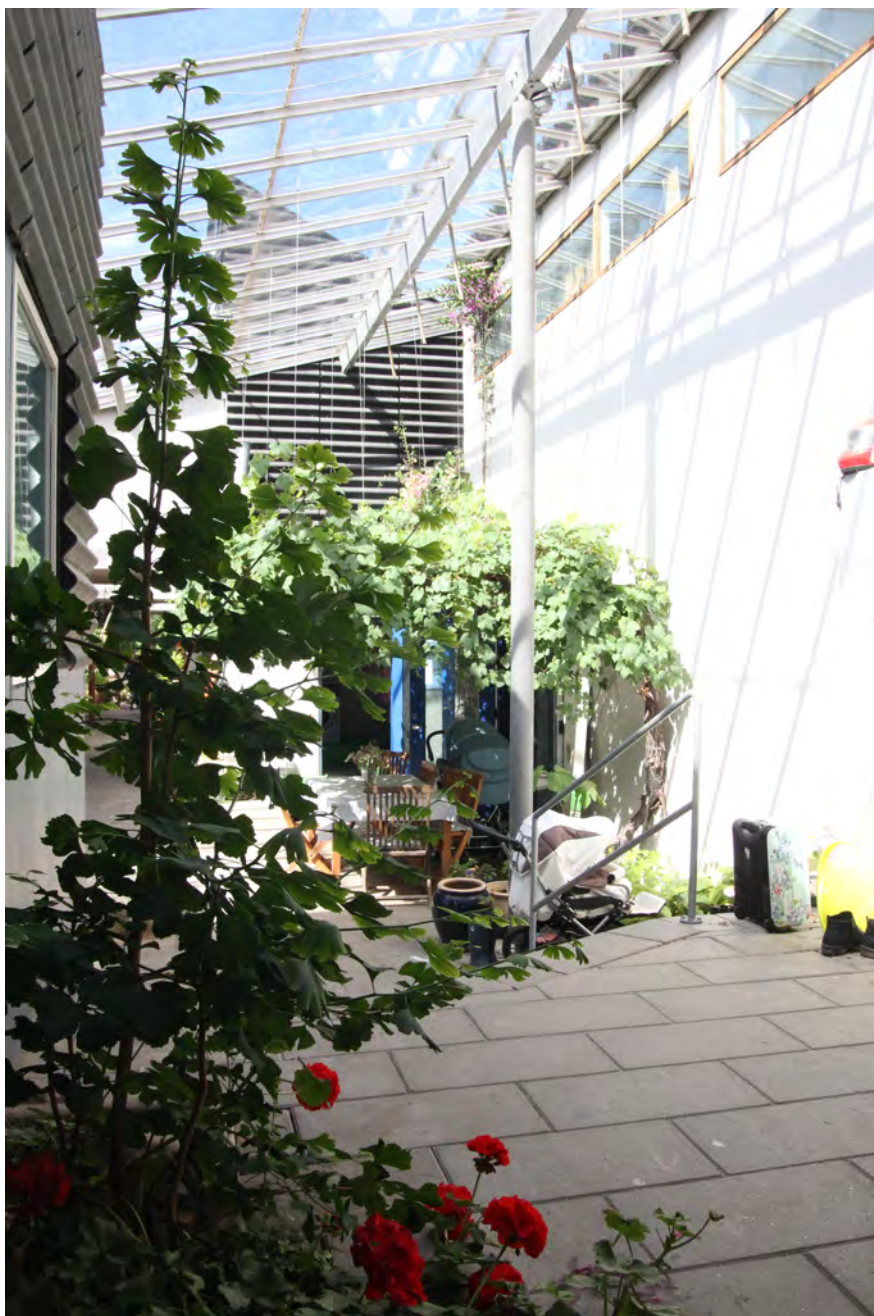
Här finns 21 lägenheter på 67–93 kvm i två vinkelräta huskroppar med överglasade entréområden. I vinkeln finns gemensamma lokaler; stort mötesrum, kök och matsal liksom fyra rum en trappa upp med olika användning (gästrum, lektrum, bibliotek).

Vid inomhusgatan ligger sex supplements-rum eller s-rum som har använts på olika sätt genom åren. Fyra är nu gästrum, två kan hyras för en tonåring, som arbetsrum etcetera.

På den stora tomten finns en bastu, lekplatser, fruktträd, bollplan och boulebana liksom också några äldre hus från sågverkstiden. De äldre husen används för fester, bilverkstad, cyklar och mycket annat.

Lägenheterna har alla en takterrass eller en uteplats på mark. De är små medan den överglasade gångytan fungerar som mötesplats, lektrum, gemensamt kapprum, odlingsplats för vindruvor, fikon, citronträd, bougainvillea, ginkoträd med mera.

En generationsväxling skedde för

Den glasade innegatan i Jystrup Savværk. Här växer ginko, fikon och vindruvor.

några år sedan och bara en person finns kvar från inflyttningen 1984, Jan Holm Jacobsen, som också visade oss runt. Samtidigt med vårt besök hade bofællesskabet en av sina årliga arbetsdagar som började med frukost på den gemensamma uteplatsen.

TILLKOMSTEN. Initiativet kom från fyra familjer i en miljöorganisation i Slagelse 1980. 1981 hade gruppen

vuxit till tio familjer via mun-mot-mun-metoden. Bankerna ville dock inte ge lån om inte alla bostäder var tecknade och de tio startade då en "inlussningsgrupp" för att hitta fler medlemmar. Några tidningsartiklar räckte för att hitta tillräckligt många intresserade och projektet kunde dra igång på allvar. Inlussningsprocessen var och är fortfarande ganska omständlig, eftersom det är viktigt att de som

flyttar in verkligen vill bo i en bogemenskap.

ORGANISATION. Jystrup Savværk är en andelsboligförening med begränsade överlåtelsevärden och hembudsskyldighet. Styrelsen, den enda formella gruppen, har bland annat som uppgift att förbereda de gemensamma mötena en gång per månad. Husmötena är beslutande och besluten tas i konsensus. För verksamheten ansvarar ett antal funktionsgrupper, några mer fasta som underhållsgruppen, andra bildade för någon särskild satsning.

MATHÅLLNING. Man äter gemensamt sex dagar i veckan kl 18.30. Maten betalas som en del av månadsavgiften. Om man inte kommer ska man avanmäla sig (men man får inte några pengar tillbaka). Matschemat omfattar sex veckor med mat söndag–fredag. Fem matlag svarar för var sin vecka med fyra arbetspass per person. Den sjätte veckan är en flexvecka, då alla medverkar.

Fællesbyg Køge Kyst

I Køge byggs Danmarks första byggemenskap för ett flerbostadshus, "Fællesbyg Køge Kyst" med start under hösten och inflyttning 2021. Medlemmar i byggemenskapen är på plats vid byggplatsen varje söndag för att berätta om projektet och värva nya intresserade. Man har en husvagn, informationsbroschyrer och bjudkaffe till hjälp.

Kvarteret rymmer 45 ägarlägenheter i storlekarna 75–140 kvm samt ett fælleshus med kök för gemensamma måltider, möten, motion och så vidare, två gästrum och verkstadslokaler. Totalt motsvarar de gemensamma ytorna cirka 10 procent av lägenhetsytorna.

PROCESSEN OCH FINANSIERINGEN. Ett första möte ordnades 2017. Då kom sju personer. Nu har föreningen 28 medlemmar som tecknat sig för en lägenhet. För att bli medlem måste man acceptera visionen och stadgarna för projektet samt betala en medlemsinsats på 10 000 Dkr.

Finansieringen har varit ett stort problem. Danska banker vågar inte låna ut till en förening. Selskabet for billige boliger (SBB) tog i mars 2019 över byggherrrollen enligt ett avtal där de står för finansiering och risk,

Resegruppen i det gemensamma köket i Jystrup Savværk.

men arbetar utan vinstintresse. Så det kan bli byggstart nu i höst!

Munksøgård

I Roskilde kommun finns fler bogemenskaper än i någon annan kommun i Danmark, minst 19 och fler är på gång. Kommunen har sedan många år informerat om bogemenskaper på sin hemsida, haft en kontaktperson/projektlots, hjälpt till med lämpliga tomter, och tagit fram en vägledande broschyr (Att skabe et bofællesskab) som stöd för gruppernas arbete. Vi besökte två, Munksøgård och Svalin, av åtta bogemenskaper i stadsdelen Trekroner.

Rundvisningen i Munksøgård

började vid skylten vid infarten som visar de fem olika gårdarna som tillsammans utgör den ekologiska bogemenskapen. Det finns en gård med ägarbostäder, en med andelsbostäder, en med ungdomsbostäder (hyresrätt), en med "allmänna" bostäder (hyresrätt) och en med seniorbostäder (hyresrätt).

Varje grupp har 20 lägenheter kring en gemensam gård med ett fælleshus. Till projektet hör en gemensam värmecentral som drivs med solvärme, pellets och lite olja, en delebilsförening, odlingslotter, en koskötarförening och mycket mer samt den gamla ursprungsgården Olinesgård.

Samt många höns.

I Munksøgårds ursprungsgård Olinesgård finns bland annat ett stort bytesrum och plats för många cyklar.

Danska exempel...

INITIATIVET kom från en grupp miljöaktivister 1995. När de ordnade ett första möte kom över 200 personer. I nästa steg formades idéerna bakom Munksøgård som ett ekologisk och gemenskapsinriktat bostadsområde med gamla och unga, olika upplåtelseformer, avancerad miljöteknik med mera.

Vår guide var Anna Levin Jensen, som själv bor i ägargruppen sedan inflyttningen 2000. Deras gemenskapshus är byggt i halmteknik. Man äter tillsammans tre gånger i veckan. Matlagningen startar cirka kl 16 och maten serveras kl 18. Man avanmäler sig om man inte kan komma (som i flera av de andra bogemenskaper vi besökte).

Svalin

Svalin är en bogemenskap med 20 ägarlägenheter i plusenergihus och ett stort fælleshus.

Jacob och Anja Skjødt Nielsen tog initiativet i slutet av 2010 genom att bilda en förening med sig själva och de två små barnen i styrelsen för att kunna bygga ett område enligt egna önskemål. När rekryteringen av fler medlemmar drog igång kunde en ny styrelse väljas. Sedan gick processen fort med inflyttning till påsken 2014.

Ambitionen var att bygga Danmarks första radhusområde med plusenergihus. Husen är mycket välisolerade med tjocka väggar (120 kvm yttermått, 100 kvm invändigt) och solceller på taken. Värmen kommer från en kombinerad solcells- och jordvärmeanläggning.

Det är gemensamma middagar tre gånger i veckan. För maten

svarar fem matlag. En konflikt uppstod kring maten för några år sedan vilket ledde till att ett veganskt par flyttade ut och startade en ny bogemenskap på annat håll.

Avslutande funderingar

Processerna bakom flera av de projekt vi besökte är alla dokumenterade i genomarbetade skrifter på danska. Värdefullt – men vem tar hand om alla dessa erfarenheter och sammanställer dem för framtiden? Som en hjälpreda för nya grupper som vill forma sitt egna boende tillsammans? Som väckarklocka och inspiration för förändringar i byggsektorns sätt att arbeta? Som stöd för politiker och tjänstemän i stat och kommun som vill bidra till att nya idéer får en chans att växa?

I Danmark har den nybildade danska föreningen *Bofællesskab.dk* fått stöd av den danska utvecklingsfonden Realdania, bland annat för att ta över och utveckla en databas med uppgifter om flera hundra danska bofællesskaber. Realdania finns också bakom en ny dansk skrift om byggemenskaper och en satsning med nio pilotprojekt med bogemenskaper för seniorer (se Bo tillsammans nr 44).

Sverige skulle behöva en egen utvecklingsfond, ett Realsuecia. Kan det vara en uppgift för Föreningen för Byggemenskaper och Kollektivhus NU tillsammans?

De danska skrifterna liksom alla vi träffade beskriver den stora arbetsinsatsen som krävs av dem som engagerat sig i bygg- och bogemenskaper. Det är dags att lyfta fram

Interiör från ägargruppens fælleshus i bogemenskapsen Svalin. Byggt i halmteknik och med lerputs på väggarna.

detta arbete och de värden bygg- och startargrupper skapar för sig själva och för utvecklingen inom bostadsplaneringen och bostadspolitik. Dags att lyfta fram hur detta arbete lägger grunden för nya idéer om bostadsutformning och en fungerande gemenskap under och efter inflyttningen. Ekologiskt, socialt och ekonomiskt uthålliga bostadsprojekt, som fortsätter att utveckla nya idéer och att sprida sina erfarenheter. Även om några, efter mer än trettio år, är lite trötta på alla studiebesök...

TEXT OCH FOTO: KERSTIN KÄRNEKULL

Läs mer
Jystrupsavvaerk.dk
Munksoegaard.dk
Svalin2.dk
Faellesbyg.dk

Arbetsfrukost på uteterrassen inför den gemensamma arbetsdagen i Bofællesskabet Jystrup Savværk .

Bogemenskapsen Svalin med 20 radhus och fælleshus mitt på gården (till höger).

Dunderbacken byter upplåtelseform

Nu har alla i kollektivhuset Dunderbacken fått egna hyreskontrakt. Från början blockhyrdes hela huset av en kooperativ hyresrättsförening.

En krånglig lösning som kräver omfattande bokföring och som ger styrelsen tungt juridiskt och ekonomiskt ansvar.

Dunderbacken byggdes 2010 av det kommunala bostadsbolaget Familjebostäder i Axelsberg i sydvästra Stockholm.

Huset utformades tillsammans med en startargrupp, som knoppats av från Boföreningen Framtiden. För att vi skulle få förmedla lägenheterna själva, måste vi bilda en kooperativ hyresrättsförening som blockhyrde hela huset.

Hyran sänktes mot att vi betalade el, vatten och fjärrvärme själva, skötte trappstädning, gården och hyresadministrationen, samt hade ansvar för det inre underhållet, som ommålning och tapetsering, byte av kyl och frys etcetera.

GANSKA SNART INSÅG vi att underhållsansvaret kunde bli ekonomiskt besvärligt, inte minst i de gemensamma lokalerna eftersom det är juridiskt oklart om en kooperativ hyresrättsförening får fondera medel för framtida underhåll på det sätt som bostadsrättsföreningar gör. Vi förhandlade då om avtalet så att Familjebostäder tog över underhållsansvaret, mot att vi fick en hyreshöjning.

Men allt eftersom åren gick insåg vi att det fanns många nackdelar med kooperativ hyresrätt. Bokföringen är omfattande och krävande och den nedsättning vi fick på hyran från Familjebostäder räckte inte alls till att ta konsult hjälp, som bostadsrättsföreningarna gör.

Beslutsordningen riskerar att bli odemokratisk eftersom det, enligt lagen om kooperativa hyresrättsföreningar, ska vara styrelsen som tar de flesta beslut. Men i ett kollek-

FOTO: KERSTIN KÄRNEKULL

Matsalen i Dunderbacken. Oklarheten om underhållsansvar och finansiering av gemensamma lokaler bidrog till att huset numera är vanlig hyresrätt.

tivhus är det viktigt att husmötet kan ta så många beslut som möjligt. Det kan även vara lite knepigt att styrelsen är hyresvärd för de övriga boende i huset. Styrelsen har också ett stort ekonomiskt och juridiskt ansvar.

Även Familjebostäder tyckte att det blev krångligt att ha ett hus med kooperativ hyresrätt. Vi "passade inte in" i deras datasystem och de var tvungna att ha flera speciallösningar för oss. Det blev ofta problem med var deras ansvar slutade och vårt började. De accepterade därför att vi fick byta till vanlig hyresrätt men fortsätta att själva förmedla lediga lägenheter.

ÖVERGÅNGEN BLEV GANSKA komplicerad och utdragen. Vi bildade en ideell förening som förhandlade med Familjebostäder om ett självförvaltningsavtal. Samtidigt undersökte vi vad det innebär att lägga ner en kooperativ hyresrättsförening. Det senare visade sig vara särskilt krångligt och vi insåg att det kan vara bra att ha den kooperativa föreningen kvar som vilande. I nästan ett och ett halvt år hade vi två föreningar och två styrelser som

båda arbetade intensivt med administrationen och de demokratiska besluten kring övergången, förutom det vanliga löpande arbetet.

I våras kunde vi äntligen fira att allt var klart (utom återbetalning av alla insatser, bokslutet från de sista tre månaderna som kooperativ med mera) och att alla boende fått skriva hyreskontrakt med Familjebostäder.

TYVÄRR BLEV DET dock en hyreshöjning för de flesta av oss, eftersom vi de senaste milda vintrarna har kunnat hålla hyrorna nere genom låga fjärrvärmeräkningar. Särskilt kännbar blev den för dem som bor i ettor, eftersom Familjebostäders principer för fördelning av hyran mellan olika lägenhetsstorlekar var en annan än den vi hade använt oss av. Beslutet att gå över till vanlig hyresrätt gick trots det igenom med överväldigande majoritet, och hyrorna i vårt hus är fortfarande relativt låga för att vara ett så pass nytt hus i Stockholm.

ULRIKA EGERÖ

Solceller god affär

FOTO: FREDRIK KELLÉN

De boende i kollektivhuset Påängen är helt nöjda med sina solceller på taket.

Kollektivhuset Påängen ligger i Sörbyängens centrum i Örebro. Till föreningens årsstämma 2013 kom det fyra motioner som ville att vi skulle skaffa solceller. Styrelsen tillstyrkte och årsstämman beslutade enhälligt att bygga.

Nästa steg blev att bestämma hur mycket av taken som skulle få solpaneler. Vi tog hjälp av en teknisk konsult som gjorde beräkningar, och bestämde sedan att använda de tak som vette mest mot söder. De skulle rymma en anläggning som gav cirka 50 kilowatt. Kostnaden beräknades till 1 miljon kronor. De pengarna fanns i föreningen utan att vi behövde låna. Vi sökte och fick också det statliga stödet som på den tiden var 35 procent.

Eftersom huset var trettio år gammalt bestämde vi oss för att byta tak under solcellerna. Upphandlingen gjordes som en totalentreprenad för både takbytet och installationen av solcellerna. Efter ett drygt års arbete hade vi under hösten 2014 valt ut Skanska som entreprenör. De anlätade ett lokalt företag som heter Veosol för arbetet med solpanelerna.

Arbetet kom igång när snön var borta på våren 2015 och från september det året har solcellerna gett oss cirka 40 000 kWh per år. Det är en femtedel av det som fastigheten behöver till de gemensamma behoven som ventilation, hissar, tvättstugor, trapphus och så vidare. Nästan allt som produceras används i fastigheten. Under de mest soliga dagarna på sommaren blir det ett överskott som säljs ut på nätet.

Underhållet är mycket litet. Solcellerna sköter sig själv. Men en viss tillsyn krävs. Vid något tillfälle har en växelriktare slutat fungera och behövt hjälpas igång. Läs diagrammet nedan noga och gissa vilka månader i år som påverkades. Förra årets rekordsommar är också lätt att se.

Vi är helt nöjda med våra solceller. Att göra egen el utan farlig kärnkraft eller bränslen som smutsar ner och släpper ut koldioxid, känns mycket bra. Ekonomiskt är det också en god affär. Priset för den el vi slipper köpa är en bra ränta på de pengar som blev vår nettokostnad för installationen.

BERNT KARLSSON

El från solceller

Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	kWh	År
114	1240	2721	4499	6190	6805	6806	5188	3968	1703	398	230	6290	2015
399	908	3204	4680	6664	6473	6849	5428	2439	1766	435	108	39882	2016
114	83	1999	4102	7670	7542	7423	4652	3675	2169	536	124	39353	2017
148	1070	3061	6350	4852	4484	6281						40089	2018
												26246	2019
												151860	

Kollektivhus NU

BO TILLSAMMANS är föreningen Kollektivhus NU:s nyhetsblad.

För detta nummer ansvarar Kerstin Kärnekull i samarbete med Anne Jalakas. Nästa nummer kommer ut i november 2019.

Styrelsen i Kollektivhus NU 2019

Ordförande:

Ulrika Egerö, Dunderbacken, Stockholm
ulrika.egero@gmail.com

Kassör:

Birgitta Nordström, Sockenstugan, Stockholm

Övriga styrelsemedlemmar:

Lotta Ahlén, Majbacken, Göteborg
Peter Bylund, Lagnö Bo, Trosa
Ann Mari Engel, Tullstugan, Stockholm
Mats Holmström, Sjöfarten, Stockholm
Eva Mertel Högberg, Stolplyckan, Linköping, suppleant

Webbredaktörer: Kerstin Kärnekull och Anita Nilsson

Vill du prenumerera på vårt elektroniska nyhetsbrev och på Bo tillsammans? Skicka e-post till info@kollektivhus.se

På hemsidan www.kollektivhus.se finns listan över kollektivhus i Sverige och alla nummer av Bo tillsammans inklusive en innehållsförteckning och ett index, kollektivhus.se/category/bo-tillsammans

Medlemskap

Föreningar/kollektivhus betalar efter antal lägenheter, se hemsidan. Enskilda personer kan bli stödmedlemmar för 100 kr/år, gärna mer som gåva.

Plusgirokonto 43 88 62-5.

Ange namn och e-post.

Kollektivhus NU på Facebook

Kollektivhus NU har en fansida,

www.facebook.com

Kollektivhus-NU-135622309786723.

Det finns också en facebookgrupp där du kan söka eller annonsera om lägenheter i kollektivhus, "Kollektivhuslägenheter", och en diskussionsgrupp för oss i kollektivhus och startargrupper, "Kollektivhusforum".